

İLLERİMİZE, TÜRKİYE İŞÇİ SINIFI HAREKETİNİ BİRAZ DAHA İLERİ, BİRAZ DAHA İLERİ GÖTÜRMEK AZMİYLE DÖNÜYORUZ

Geniştirilmiş 7. İl Temsilcileri Toplantısı'nın kapanış konuşması, 8 Ekim 1978.

Sevgili Partili arkadaşlarım,

Varlık Özmenek arkadaşımın o heyecanlı, o içtenlikli konuşmasından sonra konuşma sırasının bana gelmiş olmasını biraz talihsizlik addediyorum. Çünkü doğrusu bu ya konuşmamın yavan kaçmasından endişe ediyorum. Ama ne var ki Genel Sekreterimizin dediği gibi, adeta gelenek haline geldi bu toplantıları benim bir konuşmamla kapatmak. Sonra başka bir nokta daha var, dünden beri bu konuşmalar da belirtilen bazı noktalara değinmeyi, onları toparlamayı gerekli de gördüm.

Partide Yaratıcılık, Parti Pratiğinde Olur

Dünden bugüne kadar okunan raporları dinlerken ve dinledikten sonra ne düşündüm biliyor musunuz? Raporlar okundukça hep aklıma geldi. Okunduktan sonra da aklımda kaldı; yaratıcılık konusu. Herhalde farkındasınız, son zamanlarda bazı kişiler yaratıcılıktan söz eder oldular. Ve partide yaratıcılığın olmadığından yakındılar. Nedir yaratıcılık? Bu soruyu sormak ve yanıtlamak lâzım. Yaratıcılık hakkında yazı yazmakla yaratıcılık olur mu? Olmaz. Yazı yazıyorsanız, yazınızda yaratıcı bir takım şeyler söylemeniz, mesajlar vermeniz, değerlendirmeler yapmanız, sonuçlara varmanız gerekir. Yoksa masa başında oturup da yaratıcılığın gerekleri hakkında yazı yazmakla, yaratıcılık konusunda hiç bir şey elde edemezsiniz. Zaten yaratıcılığın yararlı, gerekli, hattâ zorunlu olduğu konusunda kimsenin bir şüphesi var mı? Kimse aksini söyler mi “hayır, yaratıcılığa lüzum yok, mekanik çalışmak çok iyidir” diye? Böyle birşey yok zaten; yaratıcılık taraftarı olanlar evvelâ kendilerine bakmalılar, hani başkasına çuvaldızı batırmadan önce iğneyi kendimize batırmak misali ve evvelâ soruyu kendilerine sormalılar: “Ben ne yapıyorum yaratıcı olmak yolunda?”

Yaratıcılık işte dünden bugüne kadar olanlar, yaratıcılığın parti pratiğinde bir örneği, hepsi değil, ama bir örneği 58 rapor (bir de konuşma, 59). Ne üzerine? Partiye üye kazanma konusu üzerine.

Size burada bir itirafta bulunacağım. Bu toplantının gündemi yapıldığı zaman ve yeni üye kazanma konusunda teşkilâttan, hem sade illerden değil, yüzlerce ilçe de dahil olmak üzere, teşkilâttan rapor istendiği zaman, doğrusu içimde bir kuşku, bir soru belirdi. Üye kazanma konusunda, yöntemleri hakkında ne söylenebilir; nihayet çok sınırlı bir konu; diye düşündüm. Acaba raporlar gelecek mi teşkilâttan? Gelse de bunlar kısa ve hepsi hemen birbirinin aynı, -çünkü çok dar bir konu- birbirini tekrarlayan raporlar olmayacak mı, diye kendime sual sordum. Ve itiraf ederim, biraz kaygılandım. Ama sonra, işte yaratıcılık: 58 yazılı rapor, bir konuşma ve tekrarlanan noktalar en asgari sayıda, o da birkaç raporda aynı nokta tekrarlanıyor. Ve öyle kısacık raporlar da değil. Hepsi derli toplu, hepsi belirli bir uzunlukta baştan

sona tutarlı, dağınık değil, çelişkili değil ve ne gözlemler yapmış bizim illerde, ilçelerde çalışan arkadaşlarımız. Ne noktalar saptamış bu arkadaşlarımız. Ve ne yöntemler ne çareler düşünmüşler ve öneriler halinde, getirmişler. Bütün bu arkadaşlar önünde, bütün sizler önünde, burada olmayan tüm partililer önünde ben ancak Genel Başkanınız olarak saygıyla eğilirim.

Partide yaratıcılık, Parti pratiğinde olur, Partinin örgütlü, kolektif çalışmasında olur. Yazıda da teori [ve] pratik vardır. Yazıda yaratıcılık yapılacaksa, yazıda yaratıcı değerlendirmeler, görüşler, sonuçlar belirtilerek yapılır ama Partide hiç kimse sadece yazı yazmakla yetinemez. Mutlaka Partinin eylemsel pratiğine karışmak zorundadır. Sadece parti görevi olarak değil, teorisyen ise teorikçi ise eğer, bilim adamı ise eğer, yazarsa eğer, teorisyenliğini, bilim adamlığını, yazarlığını geliştirebilmek için, tam bilimsel sosyalizme uygun bir biçimde gerçekleştirebilmek için, Parti pratiğine, yani işçi sınıfının politik hareketine katkıda bulunabilmek için, yazı yazmanın sırasında Partinin diğer pratiğine de örgütlü bir biçimde kolektif çalışmayla katılmak durumundadır, zorundadır. Dediğim gibi sadece Parti tüzüğünden dolayı değil, bir bilim adamı olarak, bir teorisyen olarak, bir yazar olarak, bir sanatkâr, bir şair olarak kendisini geliştirebilmek için bu pratiğe katılmak durumundadır. Yoksa kopuk kalır, yoksa bireyciliğe kaçmak tehlikesiyle karşı karşıya kalır ve kaçır. Ve giderek hareketten kopar ve yolun kenarında kalır. Ama hareket devam eder, sürer gider.

Partideki Disiplin, Yaratıcı Disiplindir

Partide yaratıcılık konusuyla ilgili olarak, bir de disiplin meselesi ortaya atılıyor. Kışla disiplini değildir Partideki disiplin; askeri disiplin değildir. Partideki disiplin; yaratıcı disiplindir. Şimdi bu konuda da çok açık seçik bir anlayışa ve uygulamaya varmamız lâzım. Parti disiplini hakkında son çıkan Çark Başak'ta bir yazım var, umarım onu dikkatle okursunuz. Ama bazı noktaları burada da tekrarlıyayım konuyu tamamlamak için.

Bir kere Parti disiplini, her birimizin birey olarak kendi özgür irademizle, kendi özgür kararımızla kabul ettiğimiz bir şeydir. Bize dışardan dayatılan bir şey değildir. Parti üyesi nasıl oluyoruz? Parti üyesi olurken bizden Parti tüzüğünü ve programını okumamızı ve onu kabul ediyorsak eğer, Parti üyesi olmamızı istiyorlar. Ve Parti tüzüğünde ve Parti programında demokratik merkezîyetçilik var. Demokratik merkezîyetçiliğin nasıl olduğu, nasıl bir örgütleniş biçimi aldığı, nasıl işlediği tüzükte baştan aşağı yazılmış. Demek ki, Parti üyesi olmayı kabul ettiğimiz an biz, bütün programı ve bütün tüzüğü, bütün hükümleriyle kabul etmiş oluyoruz. Dışardan dayatılarak değil kendi özgür irademizle, kendi özgür kararımızla, bir birey olarak kabul ediyoruz. Bu nasıl bir asker disiplini olur? Bu nasıl bir mekanik disiplin olur? Diğer taraftan Partiye girdikten sonra da eğer beğenmiyorsak, eğer uyuşamıyorsak, eğer onaylamıyorsak her an, hiç bir olumsuz sonucu olmadan partiden ayrılabiliriz. Bu özgürlüğümüz de var. Üçüncüsü, -Partinin işleyişinden her birimiz pratiğimizle de biliyoruz, görüyorsunuz işte, bu toplantı ve bu toplantıda söylenenler de bunun bir örneği- örgüt birimlerinde kolektif çalışma içinde her biriniz alınan kararlara katkıda bulunuyorsunuz. Tartışmalarla, eleştirilerle, özeleştirilerle; artık kararlar, o kararı alan örgüt birimini oluşturan bireylerin, üyelerin tek tek kararlarının, tek

tek iradelerinin bir toplamı olmaktan çıkıyor; onların birleşik, bütünleşmiş tek bir iradesi, tek bir kararı olarak çıkıyor, özgürlüğünüzü, birey olarak iradenizi bu kollektif çalışmada, bu kollektif sonuca katkıda bulunmak yoluyla gösteriyorsunuz. Ve gerçek demokrasi, gerçek özgürlük de budur. Bireyi, mutlak bir varlık olarak alan, bireyi tek başına hakem olarak alan, bütün doğruların mihenk taşı olarak bireyin kendi başına vereceği kararları kabul eden görüş, sosyalist birey anlayışı, sosyalist demokrasi anlayışı, sosyalist özgürlük anlayışı değildir, burjuvazinin anlayışıdır. Burjuva özgürlük anlayışıdır, burjuva demokrasi anlayışıdır, bireyciliktir. Burjuvazinin bireyi tek ve mutlak ve diğer bireylerden, toplumdan kopuk bir atom gibi anlayışının neticesidir. Bizim anlayışımızda ise birey kopuk bir atom değildir. Birey daima bir topluluğun üyesidir. Onunla karşılıklı ilişki halindedir. Parti, üyelerin aritmetik toplamı değildir. Parti, yerel birimlerin ve diğer örgütsel birimlerin de aritmetik toplamı değildir. Parti, örgütsel birimlerin organik bütünüdür. Aritmetik toplam olmakla organik bütün olmak arasında kökten, temelden nitel bir ayrılık vardır, ikisi birbirisiyle uzlaşmaz iki ayrı görüş, iki ayrı kavramdır. Parti birliğini biz mekanik askeri disiplinle sağlamıyoruz. Öyle sağlanan birlik gerçek birlik değildir. Dayanıklı değildir. Dayatmaya dayanan birlik, mekanik işleyen bir birlik en ufak bir tazyik karşısında dağılmaya mahkûm olan bir birliktir. Bizler, demin kısaca işaret ettiğim gibi, her bir üyeyi bir topluluğun parçası, organik parçası yaparak, çalışma ekibinin, ilçe yönetim kurulunun, il yönetim kurulunun, merkez organlarının, merkez bürolarının ve il bürolarının birer üyesi yaparak, orada diğer üyelerle birlikte karşılıklı ilişki halinde tartışmalar, eleştiriler, özeleştiriler süreci içinde o birimin tek bir kollektif karar almasına, tek bir kollektif irade olarak iradesini belirlemesine katkıda bulunmasını sağlıyoruz elde ediyoruz. Onun için parti birliği sağlamdır. Ve bu nitelikte olduğu ölçüde sağlamdır. Ve böyle bir birlikte, nasıl sosyalist anlayışta birey ve toplum birbirisiyle kökten hasım bir şekilde çelişen iki ayrı varlık değilse, bireyi ve toplumu böyle karşı karşıya getiren, bunlar arasında uzlaşmaz bir çelişki kabul eden görüş nasıl burjuva anlayışı ise; aynı şekilde partide de, kollektif olarak partiye, parti üyesini birbirine karşıt, birbirisiyle uyumsuz olabilen, birbirisiyle çelişkili olabilen varlıklar olarak düşünmek sosyalist parti anlayışına, sosyalist toplum ve birey anlayışına uygun değildir. Fikir ayrılıkları olmaz mı partide? Olur tabii. Yüzlerce, binlerce kimsenin her konuda, -hani meşhur, biraz da kaba tabiriyle, mazur görülsün- birbirinin ağzına tükürmüş gibi konuşmasına, tıpa tıp aynı fikirde olmasına imkân yoktur. Partililer arasında fikir ayrılıkları olur. Ama demin anlattığım şekilde örgütlenerek, çalışarak bu fikir ayrılıkları giderilir, nihayet tek bir karar, tek bir irade ortaya çıkar. Buna uymayan, uyamayan arkadaşlarımız olur. Ayak uyduramazlar, onlar. Bunu da bir noktaya kadar hoşgörüyü karşılız. Pasif bir hoşgörüyü değil. O arkadaşları parti çalışması içine sokarak, Partinin örgütlü kollektif çalışması içinde onların kişiliklerinin yeniden yoğrulacağını, yeniden biçimleneceğini umut ederek bekleriz. Yalnız ayak uyduramayan insanların üyelerin değil, hepimizin kişiliği bu partiye üye olduğumuz andan itibaren, bu partinin çalışmalarına, kollektif çalışmalarına örgütlü bir biçimde iştirak ettiğimiz andan itibaren değişmektedir. Biz farkında olalım olmayalım yeniden yoğrulmaktadır, yeniden biçimlenmektedir. Hepimiz için bu böyle. Ama bazı kimselerde bu biçimleniş olamıyor, veya çok geç

oluyor, veya olurken partiyle öyle çelişkilere, öyle zıtlıklara düşüyor ki parti hareketinin dışında kalıyor.

Parti İçi Demokrasi Adına Parti Yıkıcılığına Müsaade Edilemez

Hangi noktaya kadar bekleyebiliriz bu biçimlenişin yer alması, o ayak uyduramayan arkadaşların ayak uydurabilmesi, partiyle uyumlu hale gelmesi için? Ne zamana kadar? Şuraya kadar: Diyalektikte biliyorsunuz, bir nicel değişimler vardır, birikimler vardır. Nicel birikimler gele gele “nodal” denilen noktaya gelir. Yani bir nitelik değişmesine dönüşecek, bir sıçrama yapacak noktaya gelir, işte bireylerdeki uyumsuzluklar, ayak uyduramamalar böyle bir diyalektik düğümlenme noktasına gelinceye kadar. Yani artık daha bir adım uyamamak, ayak uyduramamak devam ettiği takdirde partiyle yüz yüze gelecek ve parti birliğini bozacak hale gelinceye kadar bekleriz. Ama o noktaya geldiği zaman artık beklenmez. O noktaya geldiği zaman, ya o birey kendi durumunu anlar istifa eder, veya parti o bireyi parti dışına atar. “Aman efendim parti içi demokrasi yok mu, fikir ayrılıklarına müsaade edilmiyor” filan... Bu demagojilere aldırmayın. Bunlar demagojiden başka bir şey değildir. Fikir ayrılığı adına, Parti içi demokrasi adına Partinin yıpratılmasına, Parti yıkıcılığına asla müsaade edilemez. Bireyin Partiye üye olup olmama özgürlüğü vardır. Hiç bir dayatma yoktur. Üye olduktan sonra istediği an Partiyi bırakma özgürlüğü vardır. Hiç bir dayatma, hiç bir ceza yoktur. Partinin iç tüzüğü, örgüt birimleri sınırları içinde fikirlerini söylemek, sonuna kadar savunmak, sonuna kadar tartışmak, eleştiride bulunmak, -ama gerektiğinde de özeleştiri yapmak- özgürlüğü ve hakkını tanıyor. Müsaade edin de, üyeye tanınan bu kadar hak karşısında Partinin de belirli durumlar hasıl olduğunda üyeyi partiden uzaklaştırmak hakkı olsun. Üye birey olarak Parti disiplinini bozacak, fikir ayrılığını Partinin birliğini kıracak, Parti yıkıcılığına varacak noktaya getirecek, her aklına geleni, her aklına geldiği yerde söyleyecek, her aklına geleni yazacak ve Parti hiç bir şey yapmayacak. Ne o, fikir özgürlüğü imiş. Ne o, Parti içi demokrasi imiş. Böyle fikir özgürlüğü, böyle Parti içi demokrasi olmaz.

Neden bazı kimseler Parti pratiğinde yoğrulup, yeniden kişilikleri biçimlenip Parti ile uyumlu hale gelemiyorlar? Tabii bunun en genel söylenecek izahı “burjuva ideolojik etkilerinin hâlâ devam etmesi”dir. Her birimizin kişiliği sosyalist olmamızdan çok önce daha ilk çocukluk yıllarından itibaren biçimleniyor ve katlaşıyor. Her birimiz sosyalist oldum artık dediğimiz an, bütün bu burjuva, kapitalist ortamda oluşmuş, biçimlenmiş olan kişiliğimiz ayakta duruyor. Onunla birlikte Partiye geliyoruz. Ondan sonra, geldikten sonra da burjuva ideolojisinin bombardımanları, etkileri devam ediyor. En geniş, en temel izahı bu. Başka, daha bireysel izahları da var zannediyorum. Bunlardan birisi de galiba şu, bilmem siz ne diyeceksiniz? Bazı kişiler kendi kişisel problemlerini harekete yansıtıyorlar, harekete aktarıyorlar. Tabiri mazur görürseniz, kendi hastalıklarını, kendi yetersizliklerini, kendi sorunlarını hareketin içine, tekrar mazur görün tabiri kusuyorlar. Kendileri belki, kendi yetersizliklerinin, kusurlarının farkındadırlar veya bilinçaltındadır bilemem. Ama şöyle bir psikolojik kompensasyon, psikolojik telafi ve tatmin mekanizmasına gidiyorlar. Yani şöyle: Ben tam bir bilimsel sosyalistin olması gereken insan değilim; tam bir Parti üyesinin olması gibi olamıyorum ama, canım bu Parti de hani öyle ahım şa-

hım birşey değil. Bak bu Partinin de bu kadar kusurları, bu kadar yeteneksizlikleri, bu kadar eksikleri, bu kadar hataları var. Biraz da galiba böyle bir psikolojik telafi ve tatmin mekanizması işliyor. Her neyse, bunlar oluyor.

Hiç bir Partili üye arkadaşımızı kaybetmek istemeyiz. Bunu çok samimi olarak söylüyorum. Nasıl isteriz ki, yeni üye kazanmak için kararlar alıyor, çalışmalara giriyoruz bu denli. Parti üyesi olmuş bir insanı kaybetmek ister miyiz? İstemeyiz. Kaybedildiği zaman kişi olarak üzülürüz. O ayrı konu. Ama hareketi düşünmek, Partiyi düşünmek zorundayız. Ve içimizden maalesef bazı arkadaşlar uzaklaşıyor veya biz uzaklaştırmak zorunda kalıyorsak, üzülürüz buna kişi olarak ama, harekete inancımız, umudumuz hiç zedelenmez.

Yeni İnsanlar Katılır ve Hareket Kabaran Bir Dalga Gibi Hedefine Doğru Akar Gider

Sade bizim harekette değil, dünyadaki bütün hareketlere baktığımız zaman o hareketlerin, o partilerin üye bileşiminde değişiklikler olduğu görülür. Hiç bir harekette o partiye, o harekete başlangıçta üye olanların istisnasız hepsi, eğer ömürleri vefa ediyorsa, sonuna kadar, yani sosyalist iktidarı kurma noktasına gelinceye kadar hareket içinde kalmazlar. Zor iş işçi sınıfı partisi üyesi olmak. Yorucu iş, bedenen yorucu, kafaca yorucu, yürek, duygular bakımından yorucu bir iş. Heyecan verici, onurlu bir iş ama yorucu bir iş. Herkesin takati bir değil, insanlar yorulurlar. Yorulurlar ve yolun kenarında kalırlar. Bunu normal karşılamak lâzım. Önemli olan harekete katılanların toplam sayısı artıyor mu? Önemli olan bu. 10 kişi ile, 50 kişiyle, 100 kişiyle, 500 kişiyle başlayan hareket giderek 1000, giderek 5000, giderek 10.000, 100.000 oluyor mu? Önemli olan bu. Ama bu sayıları oluşturan kişiler aynı kişiler değildir. Bir kısmı gider yolun kenarında kalır. Onun yerine yolun iki kenarındaki alanlardan, kırlardan, tepelerden, köylerden, kentlerden yeni insanlar harekete katılır. Ve hareket daha kalabalık, sayıca daha güçlü, büyüye büyüye daha heyecanlı, kabaran bir dalga gibi hedefine doğru akar gider. Bizim hareketimiz de öyle oluyor ve öyle olacak.

Ama sorunlarımız yok mu? Var elbet. Her zaman sorunlarımız olacak. Ancak ölümlerin sorunları olmaz. Bütün yaşayan varlıkların sorunları olur ve yaşam bir dizi sorunları arka arkaya çözmek sürecinden ibarettir bir açıdan da. Meşhur fizikçi Einstein bir kitabında fizik için ve bütün bilimler için, tabii bilimler için, şöyle birşey söyler. Der ki, "Bilimde çözülen her sorun iki yeni sorun çıkarır ortaya." Her çözüm, iki yeni sorun ortaya çıkarır. Zannediyorum ki Einstein'ın bilim için söylediği bu husus bütün canlı varlıklar için ve her halde işçi sınıfının bilimsel sosyalist hareketi için de doğru. Sorunların çoğalmasından bir anlamda memnun da olmayız, demek ki hareket bu kadar genişliyor, bu kadar kapsamlı oluyor, bu kadar derinleşiyor ki sorunlar da çoğalıyor. Bütün mesele, önümüzdeki görev, sorunları geçerli, gerçekçi, yol veren, yolu açan çözümlere kavuşturabilmektir.

Şimdi dünden beri devam eden bu toplantımızda, arkadaşlarımız parti örgütlerinin karşılaştığı çeşitli sorunlara da değindiler. Onlardan birkaçı üzerinde mümkün olduğu kadar kısa durmak istiyorum.

Yaygın Örgütlenme ile Derinlemesine Örgütlenme Birbirini Dışlamaz

Gaziantep'ten arkadaşımız, yaygın örgütlenmenin mahzurlarından, yarattığı zorluklardan bahsetti. Kendisinin söylediklerine katılıyorum. Ve bildiğim kadarıyla da, kendileri Antep'te bu yaygın örgütlenmenin yarattığı sakıncalarla, yarattığı sorunlarla çok karşı karşıya kaldılar. Katılıyorum bütün söylediklerine. Yalnız, bir yanlış sonuca götürmemesi için bazı noktalara dikkatinizi çekmek isterim. Yaygın örgütlenme ile derinlemesine örgütlenme birbirini dışlayan örgütlenme biçimleri değildir. Hiç değilse işçi sınıfı partilerinde birbirini dışlayan örgütlenme biçimleri değildir. Biz baştan beri derinlemesine örgütlenmeye çok önem verdik ve çok önem vermeye devam edeceğiz. Geçmiş dönemdeki Türkiye İşçi Partisi'nin eksikliği veya isterseniz hatası diyelim, derinlemesine örgütlenmek gereğini, zorunluluğunu duymamış olması ve böyle bir örgütlenmeye gitmemiş olmasıdır. Derinlemesine örgütlenmeyi her zaman gündemimizin birinci maddesinde tutacağız. Ama bu demek değildir ki, az sayıda insandan meydana gelen kadrolardan ibaret kalacağız. Hayır. Yaygın örgütlenmeye de önem vereceğiz. 1976 yazında teşkilatlanma kampanyası açtığımız zaman yaygın örgütlenmeye önem veriyorduk. Bu yaz da, adını koymadık teşkilatlanma kampanyası diye 76'da olduğu gibi ama, bu yaz da, şimdi şu içinde bulunduğumuz mevsimde de yeni örgütler kurmak için elimizden gelen çabayı sarfediyoruz ve yeni yeni il ve ilçe örgütlerimiz kuruluyor. Kurulmakta da devam edecek. Ta 67 ilde ve 67 ilin her ilçesinde kuruluncaya kadar devam edecek yaygın örgütlenme. Ocak bucak teşkilâtı kabul edilirse yasalarda, o zaman 67 ilin bilmem şu kadar yüz ilçesinin her birinde her ocak ve bucakta örgütlememiz oluncaya kadar yaygın örgütlenme devam edecek. Bunu da hatırımızdan çıkarmayalım. Yaygın örgütlenmeyi böyle sürdürebilmek için, derinlemesine örgütlenmeye, Parti üyelerinin, kadrolarının eğitimine, ideolojik düzeylerinin yükselmesine, politik mücadeledeki yetkinliklerine önem vermeye, bunları sağlamaya da bütün gayretimizle çalışacağız, uğraşacağız. İkisini bir arada götürmek zorundayız. Çünkü konuşmamda da söylediğim gibi, Partinin nitel ağırlığı önde gelir. Nitel ağırlığı olmayan bir işçi sınıfı partisininin 10 binlerce, 100 binlerce, milyonlarca üyesi de olsa bu nicel ağırlık çok etken bir ağırlığa dönüşmez ülkenin politik hayatında, bu böyle. Nitel ağırlık başta gelir. Ama nitel ağırlığın son kertesine kadar götürülebilmesi için nicel ağırlıkla da desteklenmesi lâzım. Bir avuç, birkaç yüz, bir iki bin kadrodan teşekkül eden bir partinin, bir yasal partinin hele, toplum hayatında, politika hayatında çok fazla ağırlığı olamaz. Onun için bu iki örgütlenmeyi beraber götüreceğiz. Yaygın örgütlenmeyi demin söylediğim gibi 67 ilde bütün ilçelerde, bütün ocak-bucaklarda örgütümüz oluncaya kadar devam ettireceğiz; ama bunu yaparken derinlemesine örgütlenmeyi, Partinin niteliğini sadece korumak değil, yükseltmeyi de ön plânda tutacak, bunu da beraber yürüteceğiz.

Başka bir açıdan da nitelliğin ve nicelliğin birbiriyle bağlantısı var. Eğer Partide nitelikli insanların, militan, yetenekli, becerikli, zekâsı üstün insanların yer almasını ve kadroların gelişmesini istiyorsak, mutlak surette nicelliğimizi artırmamız lâzım. 100 kişi içinden üstün zekâlı bir insan çıkmayabilir, çok küçük bir sayı. Ama 10 bin kişi içinden, 100 bin kişi içinden belli adette üstün zekâlı insan çıkmasını beklersiniz ve çıkar. Çünkü zekânın nüfusta dağılımının nasıl olduğunu biliyoruz. Şöyle bir eğri

biçiminde dağılım gösterir: Bir uçta küçük sayıda üstün zekâlılar, karşı uçta küçük sayıda normal zekânın altında, geri zekâlı denilen grup, ortada büyük topluluk -ki o büyük topluluğun da dağılımı üstün zekâ sınırından geri zekâ sınırına doğru uzanıyor-. Belli sayıda üstün zekâlı, üstün yetenekli insanları Partide bulabilmemiz, Partide onları kadrolara getirebilmemiz için muhakkak nicel olarak da bir çokluğa, bir sayıya sahip olmamız lâzım. Partiye alırken, elbette ki, önümüze rastgeleni almayacağız sayılar şişsin diye, gene seçerek alacağız. Ama seçerek alırken birçok arkadaşımın belirttiği gibi, unutmayacağız ki, bir insan gerçek sosyalist kişiliğine parti içinde kavuşur, parti içinde bilinçlenir. Partinin dışında dört dörtlük bir bilimsel sosyalist insan bulacağız da Partiye alacağız; bu olmaz. Bir seçim yapacağız, ama bu seçimi yaparken o arkadaşın esas bilimsel sosyalist kişiliğine, yetkinliğine Parti içinde kavuşacağını düşüneceğiz ve ona bu şansı taniyacağız. Parti üyesi olarak Partide çalışarak kendi kişiliğini geliştirme, bilimsel sosyalizmde yetkinliğe ulaşma şansını taniyacağız. Hepsini bunu yapamıyacak, bir kısmı geldiği gibi gidecek. Değim gibi, buna biz üzülürüz ama bundan dolayı kaygılanmaya, umutsuzluğa yer yoktur. Devamlı olarak bir değiş tokuş, bir geliş gidiş Parti üye yapısında olacaktır. Belli ölçüleri aşmadığı sürece, sınırlı oranlarda kaldığı sürece bunu normal karşılamamız gerek.

Sendikalarda, Kitle Örgütlerinde, O Örgütlerin İşlevlerini Yerine Getirmesine Çalışırken, Güncel Somut Taleplere Takılıp Kalmayacağız. Önemli Olan, Kitlelere Ne İstemesi Gerekliğini Öğretmektir

Bir arkadaşımız, gayet doğru olarak, politik mücadelede yetersizlikten söz etti. Ve Bursa'dan bir somut örnek verdi, çok ilginçti. Çok iyi bir Partili, çok dürüst, çok namuslu bir arkadaşımız. Bir fabrikanın da baştemsilsisi. Atıyorlar baştemsilsilikten, Türkiye İşçi Partili olduğunu bildikleri halde işçiler gene seçiyorlar onu. Ama bu arkadaşımız, bu kadar değerli arkadaşımız, bu işçiler arasından, kendisine patrona rağmen, sendikaya rağmen oy verip, kendisini temsilci seçen işçiler arasından bir tek üye Partiye getiremiyor. Bu ne oluyor? Güncel pratik somut çalışmalara saplanıp kalmak oluyor. Bu bir tek üyede gördüğümüz durum daha geniş çapta da meydana gelebiliyor. Parti olarak da biz o yanlışı yapabiliriz. Çünkü diyoruz ki kitlelerin somut özelemlerine, istemlerine hizmet etmemiz gerek, onları gerçekleştirmeye çalışmamız gerek diyoruz. Gerekli muhakkak, bunu yapmazsak muvaffak olamayız. Yine diyoruz ki, kitle örgütleri kendi işlevlerini yerine en iyi şekilde getirmelidir ve orada çalışan partililerin görevi o kitle örgütünü, kendi kitle örgütü işlevlerini en iyi biçimde yerine getirecek hale sokmaktır, yerine getirmesini sağlamaktır. Doğru, bu da öyle. Ama işi burada bırakırsak işte o zaman hataya düşeriz, o zaman işte güncel ivedi olaylara, istemlere, özelemlere takılıp kalmış oluruz. Takılıp kalamayız. Neden biz somut ivedi, güncel taleplerin, arzuların gerçekleşmesi için çalışacağız? Birkaç sebepten dolayı. Evvelâ elbette ki bu kapitalist düzenin çerçevesi içinde dahi işçi ve emekçi kitlelerin olabildiği kadar rahat yaşamasını, olabildiği kadar taleplerinin yerine getirilmesini istiyoruz. Bilimsel sosyalist hareket fedakârlık, özveri ister ama, bizler hani bir kıl hırka ve elde bir asa, kuru ekmek suyla geçinmeyi hedef alan rahipler değil ve işçilerimizin, emekçilerimizin böyle bir lokma ekmek bir hırkayla

yetinmesi görüşünde de değildir. Çözümler sosyalist düzende gelecek ama, bu düzen içinde dahi ne mümkünse işçi emekçi kitlelerin yükünü hafifletmek için, daha iyi hayata kavuşmaları için onu yapmak görevimizdir.

İkinci neden, eğer biz kitlelerin somut taleplerine kulak asmazsak, somut ihtiyaçlarını görmezlikten gelirse, bunların karşılanması için çalışmazsak o kitlelere kendimizi kabul ettiremeyiz. Onlarla ilişki kuramayız, kancalaşamayız. Ve bu nedenle sosyalist hareketi de yürütemeyiz. Ama amacımız o kancalaşmayı kurup orada bırakmak değil. Güncel ivedi taleplerini yerine getirip daha fazla ücret, daha fazla ücretli tatil, bilmem ne kadar prim, yok çocuklar için, aile için şu kadar ödenek filan elde ederek bunlarla yetinmeyiz. Bunlarla yetinirsek hata ederiz. Biz neden kitlelerce kancalaşmak, onlarla elele tutuşmak istiyoruz? Onların ellerinden tutup sosyalizme doğru götürmek için, bu düzeyde kalmak için değil.

Biz kitlelerin sesine kulak veririz, kitlelerin taleplerini, özlüklerini yerine getirmeye çalışırız ama, kitlelerin bugünkü durumuna teslim olmayız; bugünkü durumuna hareketi teslim etmeyiz. Bu olmaz. Bilimsel sosyalizm teorisinde şöyle bir söz vardır, kitlelerin güncel, somut taleplerini karşılamak kabul edildikten sonra denir ki: “Ama sorun kitlelerin ne istediklerinden daha fazla, ne istemeleri gerektiğini öğretmektir”. Ne istedikleri değil, asıl önemli olan ne istemeleri gerektiğidir, onu öğreteceğiz. Onlarla kancalaştıktan sonra, elele tutuştuktan sonra diyeceğiz ki: “İyi, arkadaşım, bak biz de yardımcı olduk, biz sağladık ücretinin yükselmesini, veya mahalleye otobüs getirmeyi, veya kanalizasyonun yapılmasını veya ücretli tatil gününün fazlaşmasını veya köye yol, su v.b. getirilmesini biz sağladık, biz yardımcı olduk tamam, ama niye bununla yetineceksin? Niye gecekonduda, oturduğun gecekonduda sana tapu verdiler diye sevineceksin, niye bunlarla yetineceksin? Senin hakkın değil mi gecekonduda değil, medenî konutlarda oturmak? Senin hakkın değil mi köyünde bir çeşme suyuna değil, evinde suya sahip olmak? Senin hakkın değil mi bilmem kaç köy ötesindeki okula çocuğunu göndermek değil, kendi köyünde okula sahip olmak?” vb. Böyle diyeceğiz. Onlara bugünkü çerçeve içinde ihtiyaçlarının karşılanmasıyla yetinmemelerini öğreteceğiz. Neler istemeleri gerektiğini öğreteceğiz. Ve öğreteceğiz ki esas, nihai istemeleri gereken şey, bu adaletsiz düzenin, bu sömürü düzeninin değişmesidir, kapitalizmden sosyalizme geçmek, sosyalizmi kurmaktır. Bunu öğreteceğiz.

İşte bu anlayış ve bu bilinç içinde şimdi her birimiz kendi yöremize, kentimize, kasabamıza, köyümüze, mahallemize dönecek ve Türkiye İşçi Sınıfı Hareketini biraz daha ileri, biraz daha ileri götürmek için bütün azmimizle, bütün heyecanımızla, bütün inanç ve umudumuzla çalışacağız.

Çark Başak, Sayı 53, 1 Kasım 1978